

ע"פ 6253/18 - עטור אבו ריא נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ע"פ 6253/18 - א'

לפני: כבוד השופט ג' קרא

המבקש: עטור אבו ריא

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשה לעיכוב ביצוע גזר דינו של בית המשפט המחוזי
בחיפה בת"פ 47112-11-17 שניתן ביום 25.7.2018
על ידי כב' השופטת רבקה פוקס

תאריך הישיבה: כ"ג באלול התשע"ח (3.9.2018)

בשם המבקש: עו"ד וליד גנאם
בשם המשיבה: עו"ד מריה ציבלין

החלטה

1. בקשה לעיכוב ביצוע עונש מאסר העומד על 20 חודשים שהושת על המבקש בגזר דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה בתפ"ח 47112-11-17 (כב' השופטת ר' פוקס) מיום 25.7.2018, וזאת עד להכרעה בערעורו.

2. המבקש הורשע על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון בעבירות הבאות: עבירה של ניסיון לחבלה חמורה בנסיבות מחמירות - עבירה לפי סעיפים 325, 333 ו-25 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); עבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו - עבירה לפי סעיף 275 לחוק. הסדר הטיעון לא כלל הסכמה לעניין העונש, אך הוסכם כי המבקש יישלח לשירות מבחן לשם קבלת תסקיר (להלן: התסקיר).

מכתב האישום עולה כי המבקש החליט לפגוע בחאתם זבידאת (להלן: המתלונן) ובאחיו ואסים זבידאת (להלן: ואסים). תחילה, כאשר הגיע למקום האירוע נוהג במשאיתו, כשהוא מאיץ את מהירות נסיעתו לכיוונם ועוקף ניידת משטרה שעמדה במקום, עלה חלקית על המדרכה והסיט את המשאית לכיוונם בניסיון לפגוע בהם ולגרורם להם חבלות חמורות. בהמשך, ירד המבקש מן המשאית ונטל לידו אבן משתלבת שמצא במקום, אז פנה לכיוון המתלונן ואסים כדי לתקוף אותם באמצעות האבן שבידיו. השוטרים שהבחינו במעשה, חסמו את דרכו של המבקש ותפסו אותו בניסיון להשתלט עליו. באותן נסיבות המבקש התנגד, נאבק בשוטרים, ניסה להשתחרר מאחיזתם ולרדוף אחרי המתלונן ואסים כדי לפגוע בהם באמצעות האבן ולגרורם להם חבלות חמורות תוך שהוא מאיים עליהם. השוטרים המשיכו לאחוז במבקש כדי למנוע ממנו להגיע אל המתלונן ואסים ולחבול בהם, עד שלבסוף נעצר על ידם.

3. משנפנה בית משפט קמא לדון בגזר דינו של המבקש, בחן את תסקיר שירות המבחן, אשר על פיו בהערכת הסיכון להישנות העבירה והסיכוי לשיקום נמצא כי המבקש חיובי ושאינו נטייה להתנהגות אלימה אך נוטה להתנהגות אימפולסיבית וכי רמת הסיכון הנשקפת ממנו להישנות עבירות בעתיד היא בינונית. בנוסף, התרשם כי המבקש לוקח אחריות מלאה על המעשים בהם הודה ומביע נכונות להשתלב בהליך טיפולי.

שירות המבחן המליץ על הטלת צו מבחן לתקופה של 18 חודשים (במהלכם ישולב המבקש בהליך טיפולי ויהיה תחת פיקוחם), על הפעלת עונש המאסר המותנה בגין הרשעה קודמת בדרך של עבודות שירות, פיצוי לנפגע העבירה והתחייבות להימנע מביצוע עבירה דומה בעתיד.

4. בגזר דינו מיום 25.7.2018, דן בית המשפט בערכים החברתיים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשי המבקש שעניינם בשמירה על שלמות גופו של האדם, שמירה על ערך החיים, שמירה על תחושת הביטחון, שמירה על ביטחון הציבור, וכן שמירה על שלטון החוק וקבע כי מידת הפגיעה בערכים אלו היא חמורה. עוד הדגיש בית המשפט כי רק תושיתם של המתלונן ואסים ודבקותם של השוטרים במשימתם מנעו פגיעה בגופם של המתלונן ואסים. באשר למדיניות הענישה הנהוגה, בית המשפט התייחס לפסיקה אשר הובאה על ידי הצדדים והתאימה לענייננו. במסגרת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, התייחס בית המשפט לחומרת מעשיו של המבקש המבטאים ניסיונות לפגיעה אלימה במיוחד במתלונן ובואסים, תוך שימוש ברכב כבד מסוג משאית, אשר היה עלול לגרום לנזק גוף חמור. בית המשפט מציין שדומה כי רק מעצרו של המבקש הביא לסיום האירוע כולו ללא פגיעת גוף חמורה של המתלונן ושל ואסים ומוסיף כי:

"חומרתו של האירוע באה לידי ביטוי בנסיבות בהן מבוצעת העבירה לעיני אנשי חוק, הנדרשים בכל דרך למנוע פגיעה במתלונן ובואסים, ובעניין זה, מקובלת עליי טענת המאשימה כי כל אלה מעידים על מסוכנות רבה והיעדר מנגנונים של ריסון עצמי מצד מבצע העבירה." (פסקה 55 לגזר הדין).

משכך, קבע בית משפט קמא כי מתחם הענישה ההולם בעניינו של המבקש נע בין 18 חודשי מאסר בפועל ובין 42 חודשי מאסר בפועל. בית משפט קמא הסביר באריכות מדוע גם אין לסטות ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום וזאת ממספר טעמים שבמרכזן ההסלמה ברף האלימות שנקט המבקש ביחס לעבירה שביצע בעבר.

באשר לגזירת העונש בתוך המתחם, שקל בית משפט קמא לקולא, בין היתר, את הודאת המבקש בכתב האישום המתוקן, את הפגיעה של העונש במבקש ובמשפחתו, ושמדובר במבקש אשר נטל כלכלת המשפחה מוטל על כתפיו. כמו כן, נלקחו בחשבון גם ההשפעה של תקופת המעצר והמעצר בפיקוח אלקטרוני על המבקש, אשר הובילה את המבקש להבין את חומרת מעשיו, לקחת אחריות, ואף להביע נכונות להליך שיקום. מלבד האמור נשקלו עברו הפלילי של המבקש - למבקש הרשעה אחת בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש - ושיקולים נוספים כאמור בגזר הדין. לאור שיקולים אלו גזר בית המשפט על המבקש עונש של 18 חודשי מאסר בפועל ובנוסף הפעיל במצטבר עונש של חודשיים מאסר מותנה שהוטל בת"פ 45655-07-14 של בית משפט השלום בעכו (סה"כ 20 חודשי מאסר לריצוי בפועל). כמו כן, הטיל על המבקש 12 חודשי מאסר על תנאי בגין ביצוע עבירות אלימות מסוג פשע.

טענות המבקש והתשובה להן

5. המבקש הגיש ערעור על חומרת העונש ובד בבד הגיש בקשה זו לעיכוב ביצוע עונש המאסר. ביום 3.9.2018 קיימתי דיון בבקשה לאחריו הוריתי כי עונש המאסר שהושת על המבקש יעוכב עד ליום 13.9.2018. בתאריך 6.9.2018 הוריתי על עיכוב ביצוע עד למתן החלטה אחרת.

6. בערעור שהגיש המבקש על גזר הדין הוא מצביע על המלצת שירות המבחן שניתנה במסגרת התסקיר שהוגש ביום 6.3.2018. המבקש מפנה להמלצה להטיל צו מבחן לתקופה של 18 חודשים במהלכם ישתלב בהליך טיפולי ולכך שעונש המאסר המותנה יבוצעו בדרך של עבודות שירות. עוד מציין המבקש כי התסקיר התרשם באופן מובהק כי הינו בר שיקום כך שיש להעדיף את הפן השיקומי על הפן העונשי וההרתעתי.

7. בבקשה הפנה המבקש לנימוקי הערעור שהגיש והצביע על כך שהיה משוחרר תקופה ארוכה מבלי שנרשמה נגדו כל הפרה של תנאים.

8. בדיון שהתקיים לפניי, הביעה ב"כ המשיבה את התנגדותה לבקשה. לשיטתה, העונש שהוטל נמצא בקצה התחתון של המתחם. עוד נטען כי למבקש עבר פלילי ובנסיבות אלו העונש אינו מצדיק התערבות ערכאת הערעור.

דיון והכרעה

9. לאחר שעיינתי בכתב האישום, בהכרעת הדין ובגזר הדין, בהודעת הערעור ובטענות הצדדים בכתב ובעל-פה, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות.

10. ככלל, נאשם שהורשע ונגזר עליו עונש מאסר בפועל יחל בריצוי עונשו באופן מיידי, ואין בהגשת ערעור

כשלעצמה כדי להצדיק עיכוב ביצוע גזר הדין. יחד עם זאת, ניתן לבית המשפט שיקול הדעת לעכב את ביצוע עונש המאסר, אם סבור הוא כי הדבר ימנע פגיעה בזכויות הנידון במידה העולה על הנדרש, בין היתר, תוך בחינת השיקולים הבאים: חומרת העבירה ונסיבות ביצועה; תקופת המאסר שהושתה על המבקש והמועד הצפוי לדיון בערעור; סיכויי הערעור; עברו הפלילי של המבקש; התנהגותו במהלך המשפט; נסיבותיו האישיות של המבקש וסיווג הערעור (ע"פ 111/99 שוורץ נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(2) 241, 276-282 (2000) (להלן: עניין שוורץ)).

במקרה דנן, לא מצאתי כי בחינת שיקולים אלו, כפי שיפורט להלן, מובילה למסקנה כי יש לעכב את עונשו של המבקש.

11. באשר לסיווג הערעור, עסקינן בערעור על גזר הדין, בו הערעור נסב על חומרת העונש בלבד. במקרה כזה, אין מתקיים אותו פוטנציאל להשבתה על כנה של חזקת החפות (עניין שוורץ, בעמ' 282).

12. באשר לסיכויי הערעור וכאמור לעיל, ערעורו של המבקש הוא על גזר הדין. הלכה ידועה היא כי ערכאת הערעור לא תתערב בנקל בעונש שהושת על ידי הערכאה הדיונית, ותעשה כן רק במקרים חריגים (ע"פ 8464/15 פנזין נ' מדינת ישראל, בפסקה 8 (6.1.2016)); ע"פ 7701/14 טייב נ' מדינת ישראל, בפסקה 28 לפסק דינו של השופט דנציגר (16.5.2016)). מבלי להידרש לגוף הערעור, נראה כי עומדת בפני המבקש משוכה גבוהה למדי, נוכח עברו הפלילי ונוכח חומרת מעשיו. כאמור, בית המשפט היה ער להמלצת תסקיר המבחן ובהר שלא לאמצה בשל חומרת העבירה. יתר על כן, בית משפט קמא התחשב בכל הנסיבות המקלות עליהן הצביע המבקש ועל כן מיקם את עונשו של המבקש בתחתיתו של מתחם הענישה. לאור האמור, מסופקני שיש בסיכויי הערעור להביא לביטול מוחלט של עונש המאסר או לקיצורו באופן שדחיית הבקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר תסכל את הערעור – זאת לאור תקופת המאסר הממושכת יחסית שהוטלה עליו (ראו והשוו: ע"פ 1816/18 פלוני נ' מדינת ישראל, בפסקה 9 (18.3.2018)).

באשר להתנהגות המבקש במהלך המשפט, אין בעובדה שהמבקש התייצב כנדרש במהלך משפטו או באי הפרה של תנאי השחרור כשלעצמם כדי להכריע את הכף לדחיית הביצוע. ואילו באשר לנסיבותיו האישיות של המבקש, אלו קיבלו את ביטויין בגזר דינו של בית משפט קמא. כמו כן, אין אינדיקציה לכך שהנסיבות השתנו באופן מהותי לאחר מתן גזר הדין ועל כן גם בהן אין כדי להכריע את הכף (עניין שוורץ, בעמ' 280-282).

13. אשר על כן, הבקשה נדחת. המבקש יתייצב לריצוי עונשו ביום 7.10.2018 עד השעה 10:00 בבית המעצר קישון, או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשבדיו תעודת זהות או דרכון, ועותק מהחלטה זו. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם עם ענף אבחון ומיין של שירות בתי הסוהר, בטלפונים 08-9787336, 08-9787377.

ניתנה היום, ח' בתשרי התשע"ט (17.9.2018).

ש ו פ ט